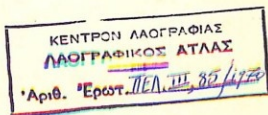

29

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΔ
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-14/1/1970 καὶ 23-25/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Σάφην.....
(παλαιότερον ὄνομα: καινούριον χωριό), Ἐπαρχίας... Πυλίας....
Νομοῦ... Μεσσηνίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Μαρκικοῦ
Βασιλείου..... ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Σάφην... Χαλδ.... Μεσσηνίας..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Γεώργιος Βλασταράς.....
.....
ἡλικία... 60..... γραμματικαὶ γράσεις... Δ' ὁμιολογικῶν.....
..... τόπος καταγωγῆς... Σάφην.....

β) Παναγιώτης Κορμής... ἔσθλ. 63... Γ' ἔχμ.... Σάφην
γ) Βασίλειος Βαλαμπερίδης... ἔσθλ. 58... Β' ὁμιολογικῶν... Σάφην

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Σάφην ὑπάρχον χωριστὰ περὶ καὶ διὰ σπορὰν καὶ διὰ βοσκήν τοιμενίαν. ἂν ἐνηλλάσσοντο καὶ δε. χρόν. χωρὶς νὰ ἔχουν ἰδιωτικῆς ὀνομασίας.
Ὑπάρχον αὗται χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Ἐνηλλάσσοντο. καὶ δε. χρόν......
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Ὁλα αὐτὰ αἰ. περὶ καὶ ὡς ἰδιωτικῆς ἀνήκον. εἰς χωρικοὺς καὶ εἰς μονὰς.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν εἰς καὶ τὰ τέκνα του. εἰς ἀνέχον μέρος. εἰς περιουσίας. εἰς μετὰ τὸν γάμον. εἰς καὶ τὸν θάνατον. εἰς μετὰ τὸν θάνατόν του μέρος εἰς περιουσίας, τοῦτο διακρίνεται μετὰ τὸν γάμον μετὰ τὸν θάνατόν του πατέρα.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν; *Εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ τῇ κτηνοτροφίᾳ.*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; *Οἱ τεχνῖται ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των; *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζοντο οἱ γαιοκτοῦχοι καὶ οἱ μοναχοὶ. ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημασκάτοροι κλπ.). *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζοντο οἱ γαιοκτοῦχοι καὶ οἱ μοναχοὶ. ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των.*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα); *Εἰς εἶδος καὶ εἰς χρήμα.*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος; *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζοντο οἱ γαιοκτοῦχοι καὶ οἱ μοναχοὶ. ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των.*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζοντο οἱ γαιοκτοῦχοι καὶ οἱ μοναχοὶ. ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των.*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζοντο οἱ γαιοκτοῦχοι καὶ οἱ μοναχοὶ. ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των.*
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα ἐργάζοντο οἱ γαιοκτοῦχοι καὶ οἱ μοναχοὶ. ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των.*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καυσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

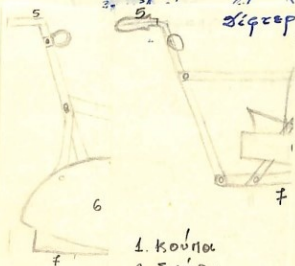
Ἡ λίπυνος. ἐρίνεος. μέ. καῦσι. τῆς καλαμιᾶς. μετὰ. τῶν. ξερικράν. μέ. τῶν. καῦσι. τῶν. θάμνων. καὶ. μέ. τῶν. κόπρον. τῶν. αἰγοπροβάτων. τοῦ. ἔδαφους. ἐκ. χωράφια. ἐκ. δασὺ. πρὸ. ἐπόμενον. ἔτσι. θά. ἐκ. ἀλλοτριχοῦντο. ....

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; . Ἡ χρῆσις. λιπασμάτων. ἀρχι. ἐ. ἐκ. τῶ. 1935f. ...

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; . Τὸ. σιδηροῦν. ἄροτρον. ἀπὸ. ἐκ. 1935. καὶ. ἀπὸ. ἐκ. 1960. καὶ. ἄλλαι. γεωργικαὶ. μηχαναί.

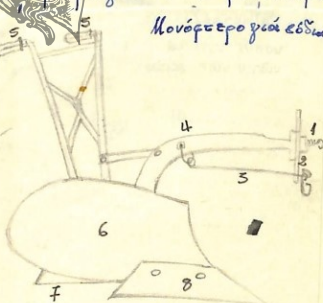
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; καὶ. γεωργία. ἐκ. ἑξῆς. ἀπὸ. ἐκ. 1935. καὶ. ἄλλαι. γεωργικαὶ. μηχαναί. ἐκ. 1960. καὶ. ἄλλαι. γεωργικαὶ. μηχαναί.

Μονόφτερο γιὰ ἐδάφη ὕψους. 1. Κούπα. 2. Σπείρα. 3. Βέργα. 4. Σταθάρει. 5. Χερσούλι. 6. Φτερό. 7. Ἀλετροπόδα. 8. Ὑνί.

1. Κούπα
2. Σπείρα
3. Βέργα
4. Σταθάρει
5. Χερσούλι
6. Φτερό

1. Κούπα
2. Σπείρα
3. Βέργα
4. Σταθάρει
5. Χερσούλι
6. Φτερό
7. Ἀλετροπόδα
8. Ὑνί.

1. Κούπα
2. Σπείρα
3. Βέργα
4. Σταθάρει
5. Χερσούλι
6. Φτερό

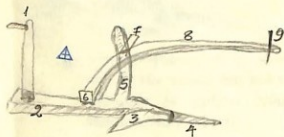
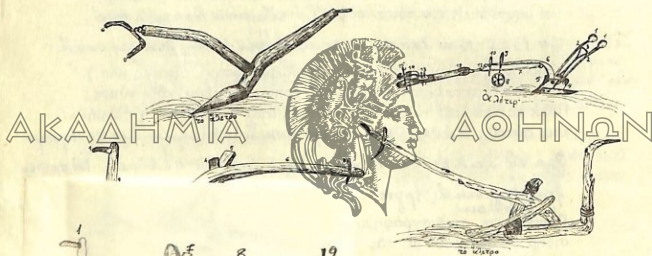
7. Ἀλετροπόδα
8. Ὑνί.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματτιῶν) *ἔν. χρ. ἀντιπροσώπ. 1950*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τοῦ 1950*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Τό. π. α. λαϊκόν. ξύλινον ἄροτρον κατεσκεύαζεν ἀπὸ τῶν ἰνδίων τῶν δρυοειδῶν...*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

1. χερσὺν
2. ἀντιπροσώπ. 1950
3. φτερά
4. ὄξυς
5. στήριγμα
6. στήριγμα
7. "
8. σταθμὸς
9. κλειδί.

ροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷ-
ραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
α τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν

- .....11. ....
- .....12. ....
- .....13. ....
- .....14. ....
- .....15. ....

στογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
κί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῇ-
χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἰώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ὕνι

πρου . ἡ . το . μιᾶς . μορφῆς . ὕνι
.....
.....

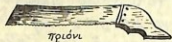
ὁ ἀρότρου ; . καμπυλωτὴ . κ . ε . το
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

.....
.....
.....
.....
.....

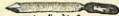
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....
.....
.....

πριόνι

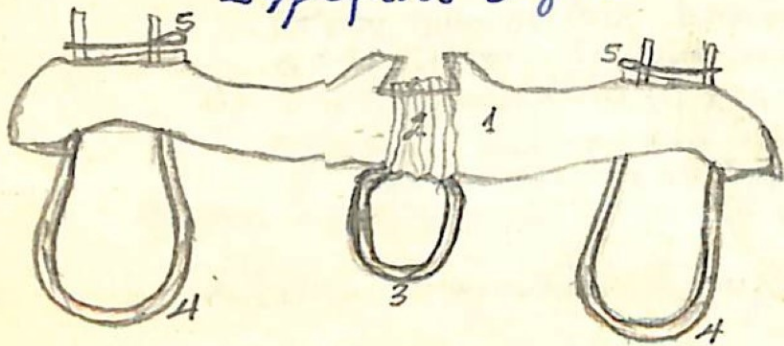

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

Ζυγερνός συγός

1. Ζυγός
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

2. Χοιρία

3. Τούσι

4. Ζεύλες

5. Μπιγέωλα

ΑΘΗΝΩΝ

Ζεῦλον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. *1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

4. βαμάρικαν (βαμάρικον), 3 νο. εἰς βαμάρικάκι. καὶ ἀπὸ βίβλ...

[illegible]

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερα); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Τό. Βαγγα. Σ. 1926. Τ. 1.

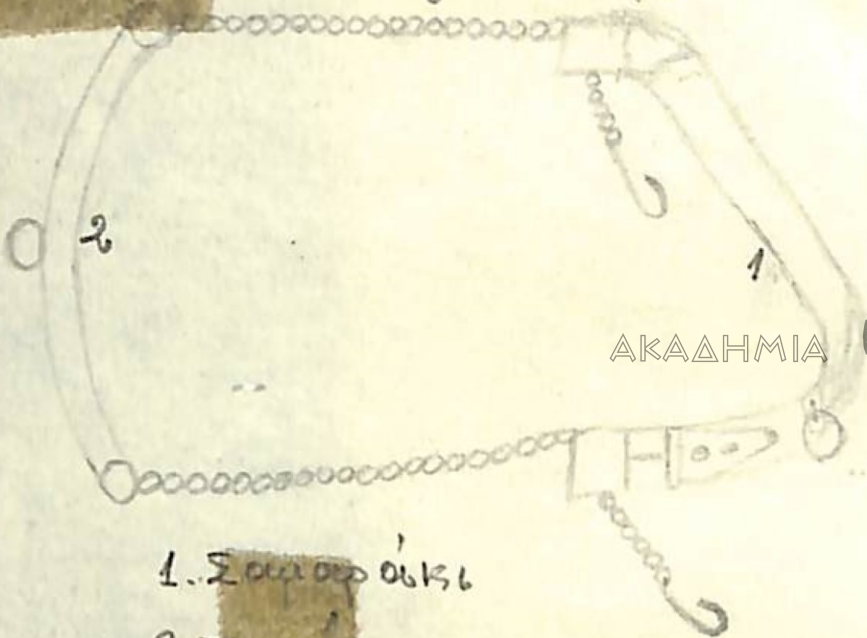
βίβλος κυρίως ἀπὸ ἀνδρῶν, ἰδιαίτερον τοῦ ἁγίου Παύλου
ἀρχιεπισκοπῆς καὶ οὐνοκλήτου τοῦ ὁσίου.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ὄροτρον. (Παραθέσατε, εἴ δυνατόν, καί φωτογραφίαν). ΤΟΥ ΕΥΧΕΙΝΟΣΤΟ ΣΤΡΑΣ ΚΑΙ ΕΔΩ.
ΕΩ. ΕΛΓΗΡΟΥΝ. ΑΥΜΕΡΕΝ. ΠΕΡΙΚΡΟΨΕΣΤΑΙ ΚΑΙ ΚΑΘΕΡΩ.....

[illegible]

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἔκτρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσματος ἢ φωτογραφία).
 Με. χαλκί. Σερένοι με. σά. ἀφρά. σά. σ. τ. σ. ε. ο. δ. ο. σ. τ. σ. ο. . . . .

Ζυγός

1. Σαμπούκι

2. Ζυγός

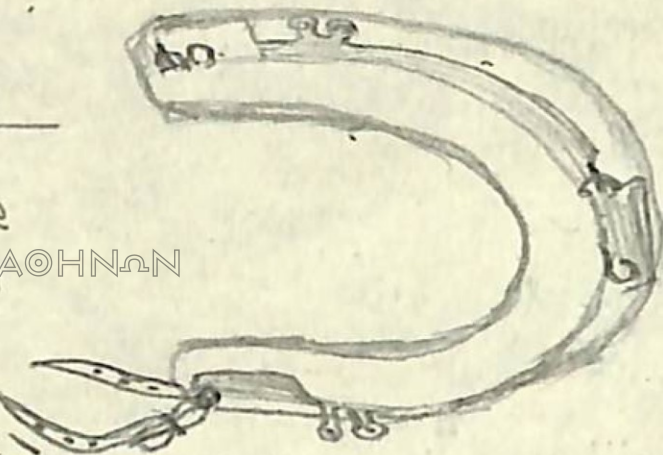
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

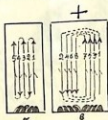
Ζεύς

Ζεύς

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ᾗ χρησεῖ εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοῦδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.) ; *εἰ. σπορά καὶ σπορίες ὀργωματα ἐγίκετο. εἰ. μεσοράδες*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ; *εἰ. σποριά. ἐχωρίζετο με αὐλακίαν.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; *Παλαιότερα. εἰ. πρὶν πρῶτον με ἄροτρον.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν ᾗ χρησεῖ παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι ; καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *Πλάγιως. καὶ καθέτως.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. . *πλάκας. εἰς. πλάγας. καὶ κατὰ τὴν. εἰς*
λάκας......

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Γίνονται. δύο. ἔργα. εἰς. τὸ. ἀλάχμα. κατὰ. ὁ. κ. τὰ. ἔργα. καὶ. τὸ. ἔργον. τὸν. λὸν. ἔργον. κατὰ. τὴν. ἔργον.*.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

"Ὀργωματα καὶ διβόλισμα κατὰ. Μάρτιον......

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἔν. ἔτος......

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; . *ἔν. εἰς. τὰ. ψυχανθῶν. κατὰ. ὁ. κ. τὰ. ἔργον.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ. δι. σά. κ. εἰς. αὐτὸ. περιέχεται. ὁ. σπόρος. καὶ. ἐξ. αὐτοῦ. λαμβανόμενος. διασκορπίζεται. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους; . τ. εἰς. ἔν. ἔργον. καὶ. ὁ. ψυχανθῶν. (κοιμάς). ἔν. εἰς. ἔν. ἔργον.*.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

βίβλος καὶ ξάλλε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
βουκενβρα
καὶ ξάλλε

ΑΘΗΝΩΝ

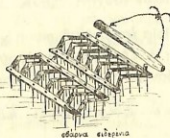
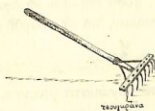
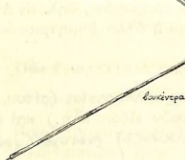
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; ^{Ο. καὶ ἀμεγέθυς, κίχνησα. γ. ε. σ.}

α. Ξέρω να π.: "Όταν το ὄργωμα γίνεται με βιάς το ξάκι
μα κερνάει κερνάει ραβδος έχω καταδεχθεί εἰς τὸ ἐναέκρον
τῆς θουκυδίδους, "Όπου ὀργάνων ἀλλὰ βιάς εἰς τὸ ἀλάσκειον
τῆς εἰσερχομένης.
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἱσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); ... Τὸ εὐβάρινον γίνεται μετὰ
λαχρο...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

AKAΔHMA

• A O H N Ω N

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

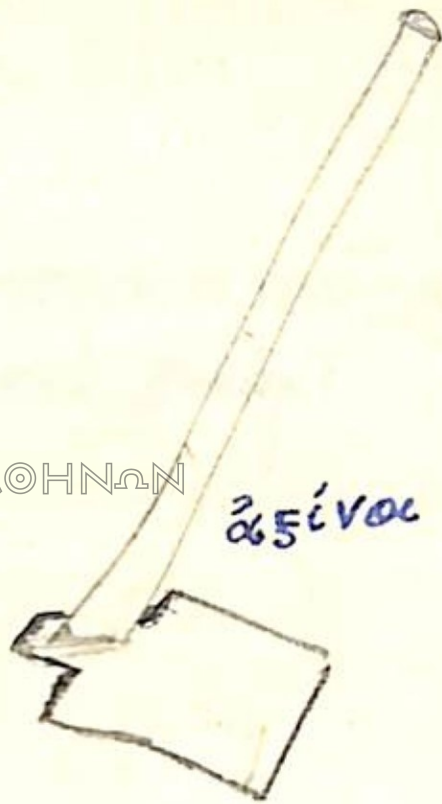

Ξενοέρπ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ξερίνολ

έκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Η. ἀξιόνομ. καὶ π. Ξινάρη .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Βοηθοὶ. ἄν. ἀπαρχοῦν. Τὸν ἀνωδομοῦν. ἔργα εἰς μέ
Ξινάρη. π. π. β. κάθεται. ἄ. β. κάθεται. Συμμεῖα καὶ ἐπὶ τῶν γράμματα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ...

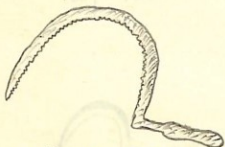
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λῶν ἐσπεύοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. ...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

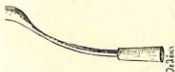
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.ν. με τὸ δρεπάνι. τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

δρεπάνι ὀδοντωτό

δρεπάνι με κόψη

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *μὲ κόσσα ὡς ἢ τὸς παραδείγματα*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
φρὺ. δρεπανιοῦ. ὀδοντωτὴ, πρὸς. κόσσα. ὡς ἢ τὸς ὁμαλὴ.
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
ὀδοντωτὸν. ὀδοντωτὸν. ὀδοντωτὸν. ὡς ἢ.

- 5) Ποιος κατασκεύαζε αυτά τα θηριστικά εργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ἡ χορὰ τοῦ ζιγίου τοῦ εἰδωλοκλήρα...

6) Ὅτι παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμός μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *αὐτὸ ἐξέφανετο. ὁ θερισμός. ὁ ἐξαρπάζετο*

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. . Εἰς ὕψος. Α.Ο. ἐκ. τῶν μετρητ. π. ἐλ. π.

- 2) Οί στάχυες που έμεναν (ή μένου) εις τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ή πῶς λέγονται). φυμπαῦδροι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; . . . *Οἱ. ἴ. Σκε. οἱ. θ. ε. ρ. κ. αἱ. π. κ. θ. α. ο. ὅ. τ. ο. ν.*

- 4) Πώς τοποθετούνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὶς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . Τὰ σταχῶνα φαίνονται πρὸς αὐτὴν κατεύθυνσιν, πολλὰ μαζί, πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν, πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Χεῖρες* .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; ... *ἔφεραν ἄνδρες* .

καὶ γυναῖκες, ὅν. ὑπῆρχον. ἔφεραν ἀνδρῶν καὶ ...
θεριστὰς καὶ ἀλλὰ ἄλλους ἔργ... .....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπὴς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

ἡμερομίσθιον καὶ εἰς χρῆμα. ἔφεραν. Τὸ ἡμε-
ρομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λυντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... *Τὸ ἀριστερὸν* .

χεῖρ. φέρει εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος. καὶ εἰς ...
πλευρὰν τοῦ σώματος. χεῖρ. εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος καὶ ...
ἡμέραν. τὸ εἶδος γίνεται .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . . . . .

2. Πέρευχοι. σύν. Τρίτων

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ....

[illegible]

- 6) Πού την τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους πού μένουν ἀθήριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
 εἶναι. Εἰς τὴν ὁκτὼν ἐπὶ χρονοῦ, πρὶν ἐπὶ εἶναι

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; .Τὸ. Δε. αὐρον. ἐξάνετο

-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Τα δερμάτια μετά τὸ δέσιμον ἀφήνονται εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνονται εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ; Πόσα
δερμάτια συνεκεντρώνονται ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο; . . . .

Τὰς Σερμαίικας ἀρῶμεντο. εἰς τὴν ἰδίαν. δέ. ναί. . . .
καὶ ἀρῶμεν. ἐν ἐκινζρῶμεντο. εἰς πλῆθος ἐστὶν
πλῆθος καὶ ἐστὶν τὴν. Σερμαίικα. Τὰ. ἐστὶν.
εἰς. Σερμαίικα. ἴδαν. ἐστὶν. πρὸς τὰ ἐστὶν.
εἰς Σερμαίικα. γὰρ νὰ μὴ τὰ ἐστὶν. τοῖς.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὴν. Σεπτ. 6^{της}.*

4. καλή εργασία στην 3η απότ. π. 10. και Γενάρη και επιδοτική
από π. 10. και Φεβρ...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. Παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. . Γ.ό. ἐργάσιμο. ἐγίνετο μὲ εὐλ. ἀξίονα..

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσθληθίζετο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, ρίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φυλάξις αὐτοῦ... *26.μαρτίου 20.9.*

Σταφυλή, ενώ βρέυν. κατά το χειμώνα μέ. ξηρά χώρα.

[illegible]

- 2) Πότε θερίζετο ὁ σπλνός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). . . Τὴν Ἀνοιξιν (Μαΐον) μ.έ. καὶ Ἰουν. . . . . .

(Παραθέσσετε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμιοιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Διά τὸ δέμας τοῦ χωρίου. ἔχρησι-
μοποιῶν. τὰ καὶ αὐτὰ, τὸ δὲ ἔργον. καὶ γὰρ πένετα ἢ
ἢ τανάλια χροὶ. τὸ καὶ φῶς τοῦ δὲ ἔργου...

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετεφέροντο. εἰς τὸ ἄλωνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ...

εἰς τὸν τὸν δέμας τοῦ χωρίου. εἰς τὸν κύκλῳ. καὶ εἰς τὸν κέντῳ. ῥίπτονται ἄλλα.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; ...

ἄλωνι.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

Χωρίου.....

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. μὲ πόσων σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . *Τὸ ἀλώνι*
ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, ἡ. ε.π. ἀ. ἐκμονοῖς εὐ
μεσσοῦ. τοῖς. Ὁ. ἀνθ. ἐ.ρ.ω. τοῦ. ε. ἐ.ν. ὅ.λ.λ.ν. καὶ ἐ.κα.σ.ν.ε.ν.

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχέται.*
ἀπὸ. 20. ἰουνίου. καὶ λήγει. 20. ἰουλίου.....

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Τὸ ἀλώνι. ἡ. ε.π.ν. χωματάλωνο.*

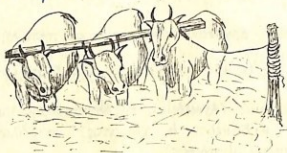
κατέως. τὸ. ἐκρίβε. μ.ε. ἀ.δ. ε.α.ν.ε.α. (καπριά. ε.δ.ι.ων). πρῶ. ἀρχί.ε.ι
τὰ ἀλώνια. π.ε.ρ.ε.ρ.ε.α. τοῦ ἐ.κ.α.τ.α.κ.οῦ. ἀ.λ.ω.ν.ι.οῦ. ἐ.λ.ε.γ.ε.ο. ε.ε.ν.τ.ό.ν.ε.
καὶ ὁ ἀλ.ω.ν.ι.ο.σ.μ.ο.σ. ε.σ.τ.ῶ.χ.ε.ρ.ο.σ.

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἐτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Μία. φορὰ. 60. χρόνια. μ.ε. ἀ.δ. ε.α.ν.ε.α. (κόπ.ρ.ο. ε.ο.ων)*
ἔ.ε.αν. τὸ. κ.ω.μα. ε.π.ν.ε. α.ε.π.υ.ρό. ε.ε.ε.α. μ.α.λ.α.κ.α. κ.ω.μ.ε.ρ.ε.α
ἐκρίβε.ο. ἀπὸ. μα.δ.ά.ν.α. π.ρ.ιν. ἀ.ρχί.ε.ι. τὸ. ἀ.λ.ω.ν.ι.ο.σ.μ.ο.σ.

9) Ἡ ὥς ἂν ἀνὰ προετοιμασίᾳ τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ὁχι.....*

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

Αφήνουντο δύο μέτρα αντίστοιχα ελαφρώς. Ο υλόμενος χαρς ξεκαί-
πτωπα μά Σεράσια. πλαγίως τοποθετημένα μά επί βράχια.
Ξετραμμένα προς τον άλλονό στυλο.....

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλωνίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κἀ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν εξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

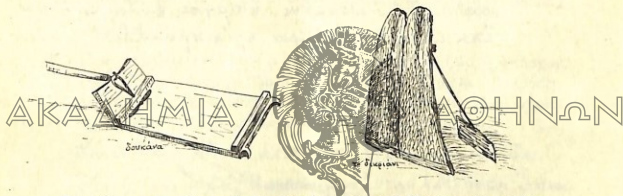
Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀντιποδίου ὑπὸ πλάτ. καὶ δεξιὰ. βεῖλος ἄφρονος. 2.

[illegible]

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Οἱ βότρες ἐξεύονται
μέ. 50 γόκ, π. 6. ἔνα. ἔλαχθ. μέ. 11 κ. 6. τετραδύνα. καὶ π. 4. 2. 0 ἄλλα
μ. 2 λαμαρνε.*

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

ὁ ἐν. χρησιμοποιοῦσα. π. 4. 2. 0. ἀλωνιστικὸν μηχανήμα.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχίζει τὸ πρωῒ. εἰς 9. καὶ. πρὶν αὐτὸ. τὸ μεσημέρι..
εἰς 2. πρὶν νύ. πρὶν. τὰ ἑσπέρα. ....

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὸ δ. α. κ. ρ. ἄν. . . ἐπίμηκες. ξύλον. τὸ δ. παῖον.
ἔχει. εἰς. τὸ. καὶ. τὸ. ἄκρον. εἰς. τὸ. πρ. α. καὶ. ἄν. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

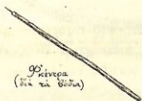
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; ... **Ναί** .....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι' ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ....

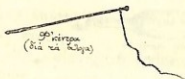
Διὰ τὰ ἄλωνα ἢ. εἰς τὰ. καὶ. γιὰ. τὰ. εἰς τὰ. ἢ. θαν.
κέντρα. ....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . *Μία. 600 618* .....

σφόνδρα
(διὰ τὰ βόδια)

σφόνδρα
(διὰ τὰ βόδια)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) *Λεῶμα* .....

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἄλωνισταί (ἐν Αἰτωλίας : βαλμάδες, δηλ. τοσοῦτοι καλούμενοι ἄλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάταις), οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ αἰγὰς καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν .....

*ὁ δὲ ὁμήρων. εἰδικαὶ ἄλωνισταί. ἤλωνίζον. οὐ. ἔδει...
δῖο. ἡ. τρεῖς. μαζύ. (Σκυρικαῖα). τὰς ἐλέφαντας. Σαντα-
κερὲ. 628* .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Μεσὸν. τὸν. τρόπον. (μ. ἐ. κόπανον). ἄλωνισαν. μικρὰ. πρῶτα. 629. ἀρχή. ξύλ. καὶ. ἄλλ. 630. εἰς. ἄλλ. ἄλων. 631. .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; ? *Εἰς. 632*

κόπανος. κατεσκευάζετο. ἀπὸ. πλάτους. ἢ. 633. 30. ἐμ. καὶ. πλάτος. 15. ἐμ. .....

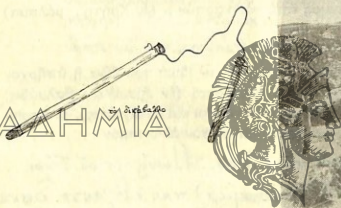
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Τὸ κοπάνισμα τῶν φακῶν γίνεται ἐν αὐλῇ. Φαίει φακὴν καὶ ἀνέμω.....*

κόπανος στρουθίου

ξύλο καμινωτό πρὸς τὸ κοπάνισμα
 μικροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; .....

*Ἀπὸ μέλη τοῦ οἰκογενείας, δῶτε ἑστὸ μικρὰ ἢ ποσὸν
 ὧν.....*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

[illegible]

- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Καταγυώσαντα πρηνούσιν. ἔκθετα πρὸς τὴν κατασκευὴν
ἐργασίαν.

- Ποῖος τὴν ἐπιομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Τὸ πρῶτον ἔργον καὶ οὐκ*

Το 1950 και 2015. Η Αποθήκη...

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οὐ. ὁ ἄνθρωπος ἐστὶν ἐκ αὐτοῦ. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
ἐκ τοῦ θεοῦ. ὁ θεὸς ἐκ τοῦ θεοῦ. ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ θεοῦ. ὁ θεὸς ἐκ τοῦ θεοῦ.
καὶ ὁ θεὸς ἐκ τοῦ θεοῦ. ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ θεοῦ. ὁ θεὸς ἐκ τοῦ θεοῦ. ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ θεοῦ.

— 25 —

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο· *Ο. εὐχόμενος βρενο,*
εὐφρόν. ἔκα. εὐχόμενος. εὐφροσύνην. Πρὶν ἀρχέειν. ἢ ἀρχέειν. γίνεται
εὐκαρπεία. μ. ε. ἡ χυρκα καὶ καρπός, βιά. τὸ. καλὸ. ....

ἑκκρίαντι

νέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
ἴτο... *ἑκκρίαντι*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
ἄνδρας. καὶ. γυναῖκα. ....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
τὰ χονδρὰ. τεμάχια. ἀεφονται. "Χονδρὰ. δια... ..
ἂν. αὐτὰ. ὁ. καρπός. ἀποχωρίζεται. μ. ε. τὸν. καὶ. αὐτὸν. ....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο ... *ἔτι βινυθί.ε.ε.κ. δ.ε.ι.ε.ρ.ν. αὐ.ὠ.ν.ε.ρ.α. ....*

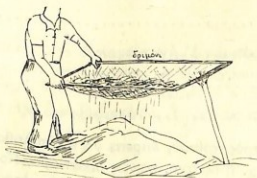
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Τοῖ.χον.ε.ρ.ά.ν.α. ἀ.πο.χω.ρί.σ.μα.ς. ἀ.πὸ. τ.ὸ.ν. κα.ρ.π.ὸ.ν. μ.ε. τ.ὸ.ν. ..
ε.α.ρ.ω.ρ.α.τ.ί.ν.α. .. ἢ. ἔ.ρ.χ.α. εἰ.α. αὐ.τ.ή. δ.ε.χ.ε.τ.αι. ἡ. α.χ.ά.ν.ε.δ.μ.α.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Χρυσόι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

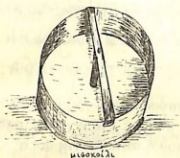

ΑΘΗΝΩΝ

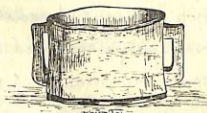
ΚΟΝΤΙ

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι
τὰ ἀλώκη. πέν. δέ. κασα. κα. τὸν. ἐνοκία. εὐνή. ἡ. μέτρ. κ. α.
ἐγένετο. μέ. τὸ. π. κ. ο. π. ἰ. κ. χωρητικότητος. 12. ὀκάδων....
κοιλ. ὠδ. καὶ. σχήματος. μέ. εὐ. ἐγένετο. χέρ. ....

μισοκοίλι

κούταλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυστιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) . Τ. ὁ. μέτρ. κ. α. ἐγένετο. μέ. τὸ. κα. π. ἰ. κ. χωρη-
τικότητος. 12. ὀκάδων. σχήματος. κοιλ. ὠδ. καὶ. ....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ἡ. ἀποθήκευσις. ἐγένετο. εὐ. τὸ. κα. π. ἰ. κ. ....

κατεβάλλοντο

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; α. ἀποδύκει. ἐξίνετο. εἰς τὴν...
ἀποδύκει (ἀχυρῶνα). κειθμέναι. εἰς χωρὶά. γ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυν ἢ μετὰ τὸ ὁλώνισμα ; ...

καὶ τῶν. β. φέρειν. εἰς. χωρὶά. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. καὶ χωρὶά.
ἐκ. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. καὶ. χωρὶά.
καὶ. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.
καὶ. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.
καὶ. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἀποκριές. 23 Ἰουνίου. καὶ. Ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.
καὶ. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.
καὶ. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.
καὶ. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά. καὶ. εὐν. ἀφ' ἑρῶν. εἰς. χωρὶά.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.). *Λύχνε*
ἔστιν αὐτὴν ἐνομασίαν...

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...
Παῖδιά. καὶ ἡλικιωμένοι...

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; ... *Τὰ παιδιὰ κυρίως*
ἐγκυκλιόνοιν. εἰς ξύλα... χωρὶς. καὶ εἰς ἔτεον...

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
Τὰ παιδιὰ φέρουν. εἰς ξύλα καὶ ἐκ αὐτῶν. τὴν ἡλικίαν
ἔχοντες. ἀπὸ τῶν ἐκείνων. καὶ τὰ...
ἀφαιρῶν. εἰς τὴν ξύλα. ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐν τῇ ἐκείνῃ
καταίῃ. φέρουν. ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν...

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Ἐκτός. τοῦ χοροῦ. καὶ εἰς αὐτοὺς. καὶ τῶν παιδῶν
καὶ καὶ τῶν αὐτῶν. ἐν τῇ αὐτῇ. ἐν τῇ αὐτῇ.
ἐν τῇ αὐτῇ...

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Τὰ παῖδες. καὶ γυναῖκες. μετὰ τὴν πυρὰν...
ἐκ τῶν αὐτῶν. καὶ χοροῦ. ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν.
ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν.
ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν.
ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν. ἐκ τῶν αὐτῶν.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Τίποτα. Ή απλώς. Ν.έ.ν. και όλα.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

ΣΕΥ. ΚΑΙ ΕΤΑΙ ΔΥΣΕ ΕΚΑΙ ΕΤΑΙ

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφή του έθιμου εις τὸν τόπον σας

[illegible]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Λογογραφική ἢ ἐνδεχθεῖσα μέ ἐκείν τὸ ἔρωτατολόγιον
"Διὰ χειρὸς ἐργαζομένη καὶ κατ' ἔξοχον Πυρετός" τοῦ
Κέντρου Ἑστίνης τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας
εἰς τὸν Ἰννοκентιον Διάδωκτον Κοινότητος Δείρει
Ἐπαρχίας Πυλίας Νομοῦ Μεσσηνίας

Α'. Ποικιλικὸς εἶος

Κατὰ τὴν πρὸ τοῦ 1920 περίοδον οἱ περιεπότεροι τῶν κα-
τοίκων τοῦ Ἰννοκентίου μας ἦσαν κυνολόγοι ἐκτρέφοντες χύδια
καὶ πρόβατα τὰ ὁποῖα ἔδωκαν εἰς ἐοικεστότητα, τόποι εὐδοκί-
ας ἔχουν ἐξοργισθῇ.

Οἱ τοιοῦτοι εἰσὶν ἄνθρωποι νὰ εἶδον ἕνα ἄνθρω-
πο καλλίτερον πρὸς τὸ ὠνόμαζαν "Αἰφύριον". Τοῦ Αἰφύριου
ἐκαλοῦσαν τοὺς φίλους του, ἐστῶσαν τραπέζι, ἔσθωσαν καὶ ἐπι-
ναν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐχορεύοντο ὡς ὅροι, μουσικὰ καὶ παιδιὰ.
Ὅταν ἐνύχτων ἀνέλθον βωτίζες γιὰ νὰ βλέπουν ἐντὶ ἡ διακρί-
εις ἐννεύχεται μέχρι πρωῒας.

Ἡ εὐκέντησις ἀρχίζει ἀπὸ τὸ πρωῒ. ἔκρεμοῦσαν περὶ
(εὐκέντη) ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ ἔκανον βόμβες εἰς ὅποιον ἐκου-
μιόυντο ὅλοι ἄδωκρίως γόλον καὶ ἡλικίας. Αὐτὸ ἔγινετο
ἀπὸ πρωῒας ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ ἡμέρα γιὰ τὸ μεσημεριανό φαγη-
τό.

Ἐπίσης εἰς δένδρα ἔκρεμοῦσαν ἕνα "κατάρη" καὶ
ἐπῆγαντο ὅλοι καὶ θυγέροντο, διότι τὸ ἐκάβει ἡ ἡμέρα.

Β'. Τεμπρικός εἶος

1. Σπάρτα

Σήμερον οἱ κάτοικοι ἀεχολοῦνται ρόνον εἰς τὴν χειρὸν.

Σάββη Ηλίας. Γεώργιος Βλασταράς 60, γραμματέας
γενέας δ' Αιτωλικού, γεννηθέν εν Σάββη.
(Βασίλειος Παριώτης, διάσκαλος. Η εκλογή αὐτοῦ γένητο ἀπὸ
15-20 Σεπτεμβρίου 1969) -

2. 6 επεμβασ

20. Ο υπεύθυνος των Συμμετεχουσών βγήκετο με δίδουσαν δρεπάνε
αίχμη των ούρων παραχρυσίζου & την βελίδα 12 των έρωτηματι-
σίων. Τα χέρια διὰ τὴν τροφή των ψυχῶν εὐφρίσαντο με ὑόββα
τῆς οὐλῆς ἢ κόρης καὶ ἔτι το δόκτωσιν ἐκείνῳ ἀρετῇ.

Ολα τα δημοτικά σχολεία υφίσταντο από ελλιπήματα
Πολλοί υπήρξαν οι βλάβες που υπέστησαν τα σχολεία
ενημέρωσαν σε πολλά μέρη

καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ καθολικῇ ἁγίᾳ καὶ ἐκκλησίᾳ
ἀποστολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ

Ενῷ οἱ βράστες ἐδύσαντο κοινὴ φρενὶς ἔβλεπον ἄκοιτα θάλασσαν
πρὸς τὴν ἄλυσαν καὶ τὴν ἄλυσαν ἀνέβλεπον καὶ σήμερον ἐοικυμένη ἔροισιν.

[illegible]

Ἐκχυρήσαντες δὲ τὴν ἰσχυρὰν. οὐκ ἔργατες ἡμέτεροι μὲν
ὑπερβόσκον καὶ μὲν ἔδωκε. τὸ ὑπερβόσκον ἡμεῖς μετὰ ποταμὸν
ραφύου. ὅτε δὲ ἐν ἑνὶ ἡμέρᾳ τὸν ποταμὸν ἐπέβησαν οὐ μὴ εἴκοσι
τρίαι. Ἐραρυμένους ἔχοντες τὸν ποταμὸν ἄλλοι δὲ τραυνοὶ
τοῦ δὲ ἔχον ὑψηλὴν οὐρανὸν μὲν ἐν ἡμέρᾳ τοῦτος.

Εἰς τὴν ἄκρην τοῦ χωματιᾶς πρὶν ἐκτελεσθῆναι τὸ χωματὶ εὐ-
νοῦν ἕνα μέτρον βύρβαν καὶ τὸ βύρβαν βυρβανῶν καὶ εἰ-
ς τοὺς βυρβανῶν βυρβανῶν καὶ εἰς τὸν βυρβανῶν βυρβανῶν
τοῦτον εἰς τὸ βυρβανῶν καὶ παραμένει ἕως μέτρον τὸ εὐνοῦν

Όταν όμως το κοπάδι έφθασε στο χωράφι έβρισκαν ένα πανί
 ξηλάνο έβλεπαν μία ολόκληρη και ως αδέλφι έκοπανούσαν τὰ βόδια με
 τὸν κόπανο. Έξαφνου δὲν τραγούδι αὐτὸς αὐτὸς με τὴν ψευ-
 λοφίζουσα ἔρχεται.

Αὐτονομοτική μηχανή ἔκπαιδευμένη τοῦ πρώτου τοῦ ἔτος 1950
 καὶ ἀνέκινε ἐκ πρόωπου.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα ἔπαιζαν τὸ λίκνισμα ἐν χωρὶ
 εἰς στήλη καὶ κύβου καὶ ἔπαιζαν ἐν χωρὶ μετ' ἄλλων καὶ κερ-
 ρία τὸ παῖδι. Τὸ λίχνισμα γίνεται ἀπὸ ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

Τὰ κοῦτρα ἑκάστη λέγονται «κοῦτρα ἄδελφ», τὰ ὅποια συνηθί-
 νουσι καὶ ὁ κυριὸς ἀποκαλύπτει μετ' τὸν κόπανο. Ἐν τῷ ἔργῳ
 εἰς αὐτὴν δὲ ἐνυθίζουσι τὸν ἄλλον ἀδελφόν.

Τὰ κοῦτρα ἄδελφ ἀποκαλύπτουσι ἀπὸ τὸν κοῦτρον μετ' τὴν συνη-
 θίαν. ὁ ἄλλος δὲ ἀποκαλύπτει τὸν ἄλλον μετ' τὴν συνηθίαν.
 ὁ κοῦτρον τὸν κόπανο τὸν ἀποκαλύπτει τὸν ἄλλον μετ' τὴν συνηθίαν.
 μετ' τὸν κόπανο, τὸ ὅποιο λέγεται «ἔργον ὁ ἄλλος».

Όταν ἔστωκε ὁ κοῦτρον γίνεται χωρὶ μετ' τὸν ἄλλον
 φανερὸν, χαράσσεται χωρὶ, ὁ ἄλλος μετ' τὸν πῶς μετ' τὸν φανερὸν
 καὶ ἐν ἐννοίᾳ τὸ φανερὸν ἐμφανίζεται ἐπὶ τὸν πῶς
 χωρὶ.

Καὶ ἐκείνου ἐκ τὸν ἄλλον τὸν ἄλλον ἐκ τὸν ἐνοικιαστέον
 ὁ μετ' τὸν ἄλλον μετ' τὸν «κοῦτρον», ὁ ἄλλος ἐκ τὸν μετ' τὸν
 να λησὶ, χωρὶ τὸν μετ' τὸν ἄλλον, ἐκ τὸν μετ' τὸν ἄλλον.

Ἐν ἐννοίᾳ ἔστωκε τὸν μετ' τὸν (ἔννοια) καὶ τὸν μετ' τὸν
 ἐπὶ τὴν καὶ τὸν ἄλλον ἐκ τὸν μετ' τὸν μετ' τὸν μετ' τὸν μετ' τὸν
 ὅπου.

Τὸ ἄλλον ἀποκαλύπτει ἐκ τὸν ἄλλον ἀποκαλύπτει ἐκ τὸν
 ἢ τὸν ἄλλον.

Καὶ τὸν μετ' τὸν ἄλλον ἀπὸ χωρὶ ἔχει καὶ ἐκ τὸν
 «ἔννοια», καὶ αὐτὸς τὸν ἄλλον ἀποκαλύπτει καὶ τὸν μετ' τὸν

τὸν ἐρῶσαν γὰρ ἐπόρου.

Δέσμη Πηλίας Παναγιώτης Κορμπούτι ἔτων 63

Τ' ἑμποτικῶν γεννηθεὶς ἐν Δάφνῃ.

(Βασιλείος Μαρινάκης, Σιδάσκουλος. Ἡ εὐλογὴ αὐτοῦ ἐγένετο
ἀπὸ 10-14 Ἰανουαρίου 1970)

Τ' Εὐχὲς αὐτοῦ Πηλίας

Ἐς τὸ Ἰνστιτούτον μαζ ἀνάπνευσαι φωσιῶ: τὴς Ἀποκριῶς
ἐν 33 Ἰουνίου (τοῦ Ἁγίου Παντων τοῦ Ριχάν), ἐν Μεγάλῃ
Παρασκευῇ κατὰ τὴν ὥραν τῆς Περιτομῆς τοῦ Ἑσταθίου.

Οἱ φωσιῶ ἀνάπνευσαι τὴν ἑσπέραν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἐν 33 Ἰουνίου, ἐν κυριακῇ καὶ ἑσπέρῃ, ἐν τῇ ἑσπέρῃ τοῦ Χριστοῦ
ἀνάπνευσαι ὅλο ἡ περιώτερον φωσιῶ ἀπὸ παιδῶν καὶ ἡλικιωμένων
μέχρι τὰ ὅσα φέρει αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐπίτι τοῦ ἡ Περνοῦς τῶ
ἐκείνῃ τῇ εσπέρῃ ἀπὸ τῶν πλὴθὺς ἑσπερῶν αὐτῶν χωρὶς παρατήρησαν
τοῦ κληροῦ. Μικροὶ καὶ μεγάλοι πρέχουν νὰ φέρουν εὐχὰς ἐν τῇ ἑσπέρῃ
τῇ ρίχνουν καὶ φωσιῶ. Ὅταν οἱ φωσιῶ ἀνάπνουν ὅλοι ρεσερβι-
γμένοι τραγουδοῦν καὶ χορεύουν γύρω ἀπὸ τῶν φωσιῶ.

Σήμερα ἀνάπνευσαι φωσιῶς ἀλλὰ ὅχι μετ' ἑσπέρῃς αὐφρεστικῇ
ἔργῳ ἐγένετο παλαιότερα.

Τὴν 33 Ἰουνίου ἀνάπνευσαι φωσιῶς κατὰ μῆκος τοῦ κεντρικοῦ
ὁρόρου. Τὴς φωσιῶς τὴς ἀνάπναι μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ
ἐκαίαν μόνον ἄχρη. Κατὰ τὴν ἑσπέρῃ ἐν εὐνοῇ ἡ ὅλη
τῶν φωσιῶς πρὶν φέρῃς.

Τὴν 33 Ἰουνίου διηλαθὴ τὸ ἑσπέρῃ πρὶν παραπονεῖ οἱ δυναῖτες
ἀπὸ τῶν τῶν ροῦχα ἐν τῇ ἑσπέρῃ καὶ τὰ ἄρματα μέχρι τὸ πρῶτον
πρὶν ἐν τῇ ὅλῃ καὶ τοῦς ἑσπέρῃ ρίχναν γὰρ νὰ μὴ τὰ ἑσπέρῃ

ὁ ἐκκῆρος. Ἐπίστευον ὅτι ἀνάβουν εἰς ἀθήναι τῶν ἐπισκεπτῶν τὸ
ἐργάσιον ἐπὶ Μεγάλῃ Παράκλησιν, ἐπὶ ἡμέρᾳ τῇ περὶ τὴν ἐπεφύλακτον τοῦ ἔργου
φίλου γιάννα φωτίζετο ὁ ὄρεος.

Τὰ ἐπὶ ταῦτα χρόνια εἰς ἐνὸς ὧρας αὐτὸς περιερίφοντο ἐν
αὐτῇ.

Σάφην, Πυλίας - Βασιλείου Καλαμπελίου ἐτῶν 58
Β' Σηροσικῶν, γεννηθεὶς ἐν Σάφην.

(Βασιλείου Μαρνέκης, Σιδάκης - ἡ ἐπιλογὴ αὐτοῦ
ἐγένετο ἀπὸ 23-25 Ἰανουαρίου 1970)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ